

การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียน
ขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4*
Student Affairs Administration in Accordance with the Four
Brahmavihara Dhammas of the Opportunity Expansion Schools
under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4

กัณพัฒน์ แพงदान, พระฮอนด้า วาทุสทุโท และสุรศักดิ์ จันพลา
Kannaphat Paengdan, Phra Honda Vadasuddo and Surasak Chanpla
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Kannaphat567@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 2) เสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน เป็นผู้บริหารและครู จำนวน 254 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีแบบเจาะจง ผู้บริหาร 5 คน ครู 5 รวม 10 คน โดยใช้สถิติทำการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกด้าน โดยด้านที่มีระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 สูงสุดคือ ด้านงานปกครอง รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านสวัสดิการนักเรียน ด้านงานแนะแนว

---

*ได้รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2565; แก้ไขบทความ: 19 เมษายน 2565; ตอรับตีพิมพ์: 28 เมษายน 2565

Received: February 23, 2022; Revised: April 19, 2022; Accepted: April 28, 2022

ตามลำดับ และด้านที่มีระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนต่ำสุดคือ ด้านโครงการพิเศษ

2. แนวทางบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ด้านงานแนะแนว โรงเรียนควรตระหนักถึงการให้คำปรึกษาแนะแนว ด้านกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีการจัดทำแผนดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน มีความยินดีเมื่อนักเรียนทำความดี สำเร็จการศึกษา ด้านโครงการพิเศษ โรงเรียนควรจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการพิเศษเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมด้านงานปกครอง โรงเรียนควรจัดตั้งคณะทำงาน กำกับดูแลความประพฤติของนักเรียน ด้านสวัสดิการนักเรียน โรงเรียนควรจัดทำแผนทำแผนปฏิบัติการ ด้านสวัสดิการนักเรียนครูผู้บริหารมีใจเป็นกลางเพื่อช่วยเหลือนักเรียนอย่างเท่าเทียม

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน; พรหมวิหาร 4; โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study student affairs administration according to the Four Brahmavihara Dhammas of opportunity expansion schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4; 2) to purpose the ways of student affairs administration according to the Four Brahmavihara Dhammas of the opportunity expansion schools. This study was carried out by means of the mixed method research. The samples Using a simple sampling method By opening a ready-made table of Crazy and Morgan Using Purposive Select included 254 administrators and teachers. The key informants were 5 administrators and 5 teachers. The statistics used in data analysis were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and Content Analysis.

The research results were as follows:

1. The student affairs administration according to the Four Brahmavihara Dhammas of opportunity expansion schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 overall was statistically rated at a high level. All studied aspects were rated at the same level. The highest rated was 'Governance', followed by 'Student Activities' and 'Student Welfare', 'Guidance'. The lowest rated was that of 'Special Project'.

2. The ways of student affairs administration according to the Four Brahmavihara Dhammas of the opportunity expansion schools: in regards to guidance, schools should be aware of counseling, guidance and inviting lecturers to educate further education. In

terms of student activities, schools should provide a plan to implement student delighted activities when students do good deeds or graduated. In terms of special projects, schools should develop a special project implementation plan that allows students to participate. In terms of governance, schools should establish a working group to monitor student behaviors. For student welfare, schools should develop a student welfare action plan. The administrators have a neutral mind to help students equally.

Keywords: Student Affairs Administration; Four Brahmavihara Dhammas; Opportunity Expansion Schools

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับมาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปีโดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนบอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคล ซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

งานกิจการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้บริหารและครูต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพราะงานกิจการนักเรียนเป็นงานหนึ่งของการบริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญเป็นงานที่มีส่วนส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียน ให้มีความประพฤติดีมีระเบียบวินัย มีคุณธรรมและจริยธรรมพร้อมที่จะเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศต่อไปในอนาคต เพราะปัจจุบันสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สถาบันครอบครัวเริ่มมีบทบาทในการควบคุมดูแลพฤติกรรมของผู้เรียนน้อยลงส่งผลให้สถานศึกษา (กิตติมา ปรีดีติลล, 2532, หน้า 165) ต้องมีภาระหน้าที่ในการดูแลพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งการป้องกันการแก้ไขการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการของผู้เรียนมากขึ้น ประกอบกับเยาวชนส่วนใหญ่ในปัจจุบันขาดทักษะของการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมากเพราะขาดการเรียนรู้วิธีที่ถูกต้องในเรื่องการบริโภคสื่อหรือสิ่งต่างๆ รวมทั้งปัญหาทางด้านศีลธรรมของมนุษยชาติในปัจจุบันที่ถือว่ารุนแรงมากเพราะเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับ

โครงสร้างในสังคม โครงสร้างทางสมอง ทำให้เกิดปัญหาที่รุนแรงตามมางานกิจการนักเรียนจึงมุ่งที่จะพัฒนานักเรียนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถทางวิชาการช่วยแก้ไขปัญหการปกครองช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานตามที่ตนถนัดและสนใจพัฒนาความรู้ในสิ่งใหม่ๆ สอนให้เป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยมีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีโอกาสฝึกทักษะการทำงานร่วมกันและช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับครูนักเรียนกับโรงเรียน ตลอดจนโรงเรียนกับชุมชนการบริหารงานกิจการนักเรียนที่เป็นหลักพื้นฐานในการวิจัยและผู้วิจัยนำ 5 ด้านนี้มาศึกษาจากจุดเน้นของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ดังนี้ 1) ด้านงานแนะแนว 2) ด้านกิจกรรมนักเรียน 3) ด้านงานโครงการพิเศษ 4) ด้านงานปกครอง 5) ด้านสวัสดิการนักเรียนและนำหลักพรหมวิหาร 4 กล่าวถึงหลักธรรมพรหมวิหาร 4 หมายถึง พรหมวิหาร 4 หรือ พรหมวิหารธรรม เป็นหลักธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์เฉกเช่นพรหมเป็นแนวธรรมปฏิบัติของผู้ที่ปกครอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ 1) เมตตา คือความรักใคร่ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุขมีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า 2) กรุณา คือ ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์ 3) มุทิตา คือ ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง ประกอบด้วย อาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุขเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป 4) อุเบกขา คือ ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามทีพิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจดาวซึ่งไม่เอนเอียงด้วยรักและชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้รับผลดีหรือชั่วสมควรแก่เหตุอันตนประกอบพร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดูในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำเพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขาควรได้รับผลอันสมกับความรักชอบของตนมาใช้ในโรงเรียน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2546, หน้า 124) ถือว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

จากการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวม พบว่า จากแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2562-2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จากกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) มี 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ยุทธศาสตร์ โดยงานด้านบริหารกิจการนักเรียนจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนยุทธศาสตร์ที่ 3.1 การพัฒนาศักยภาพตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศยุทธศาสตร์ที่ 3.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา

และการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึงยุทธศาสตร์ที่ 3.3 การปลูกฝังระเบียบวินัยคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนการมอบทุนการศึกษาการสร้างบ้านให้เด็กนักเรียน โดยมุ่งที่จะพัฒนานักเรียนในทุกกระดับให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และได้คัดเลือกสถานศึกษาที่ดำเนินงานระบบดูแลช่วยนักเรียนได้อย่างดี เป็นสถานศึกษาต้นแบบและสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลนักเรียนให้มีคุณภาพตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์นอกจากนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4, 2562, หน้า 5)

จากรายงานผลการดำเนินโครงการส่งเสริมพัฒนาความเข้มแข็งและป้องกันภัยทางสังคมในระบบดูแลช่วยเหลือคุ้มครองและส่งเสริมขีดความสามารถนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเข้มแข็ง จึงได้มีการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืนโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ อาทิ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดประชุมผู้ปกครอง การเสริมสร้างทักษะการพัฒนา วินัยเชิงบวก การจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อดูแลช่วยเหลือเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีจากการทำงานเป็นด้วยงานกิจการนักเรียน ส่งเสริมให้เกิดความมีภาวะผู้นำช่วยครูในการบริหารงานกิจการนักเรียนผ่านระบบสถานนักเรียน เป็นต้น ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนขาดความตระหนักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน บางส่วนขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้กับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดมากกว่าที่เป็นอยู่

จากสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสข้างต้นที่ขาดหลักธรรมในการบริหารจัดการและส่งผลไปยังนักเรียนขาดคุณธรรมจริยธรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง พฤติกรรมของนักเรียนไม่เหมาะสม ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำหลักพรหมวิหาร 4 เข้ามาผนวกกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้วิจัยยังมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสเป็นอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนในสถานศึกษา นำไปประกอบการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารกิจการนักเรียนให้มีประโยชน์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบ (Mixed method) โดยเป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กับข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นการผสมผสานในระดับข้อมูลในการวิเคราะห์ตัวแปรต้น (Independent Variables) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) และกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประชากร (Population) การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 779 คน จากโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 45 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง (Sample group) ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งสิ้น 254 คน จากโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543, หน้า 46) โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) โดยใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Select) ผู้บริหารจำนวน 5 คน ครู จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนวิทย์ฐานะเขี้ยวชาญ จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนวิทย์ฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 4 คน ครูผู้รับผิดชอบการบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 3 คน และครูผู้ได้รับรางวัลคุณธรรม จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ทและแบบตรวจสอบรายการ โดยจำแนกเนื้อหาในการสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ได้แก่ ด้านงานแนะแนว ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านโครงการพิเศษ ด้านงานปกครอง ด้านงานสวัสดิการนักเรียน นำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือกับผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 ผลที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.6-1.0 ทุกข้อซึ่งถือว่าแบบสอบถามใช้ได้ นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971, p. 16) โดยนำเครื่องมือแบบสอบถามไปทดสอบ Try-out กับผู้บริหารและครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง 30 คน นอกเขตพื้นที่การศึกษาวิจัย จากนั้นนำมาคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้

ค่าเท่ากับ 0.96 และค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.3 ทุกข้อ ถือว่าแบบสอบถามใช้ได้และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้วิจัยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา (Advisor) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ นำไปใช้เก็บข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ระดับปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบเชิงปริมาณ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การพรรณนาจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพคือ การพรรณนาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างลักษณะเป็นข้อเสนอแนะทางการบริหารกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม

การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4	ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียน			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านงานแนะแนว	4.33	0.51	มาก	4
2. ด้านกิจกรรมนักเรียน	4.66	0.20	มากที่สุด	2
3. ด้านโครงการพิเศษ	3.49	0.74	ปานกลาง	5
4. ด้านงานปกครอง	4.67	0.28	มากที่สุด	1
5. ด้านสวัสดิการนักเรียน	4.37	0.27	มาก	3
โดยภาพรวม	4.30	0.48	มาก	

สรุปเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านงานแนะแนว พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม มีระดับ

ปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนส่งเสริมและตระหนักถึงการบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.57$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนตระหนักถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการนักเรียนให้กับผู้ปกครองและชุมชนเสมอ ($\bar{x} = 4.18$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญและให้มีการสนับสนุนดำเนินงานแนะแนวแก่นักเรียนเป็นประจำต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ($\bar{x} = 4.10$) ตามลำดับ

1.2 ด้านกิจกรรมนักเรียนพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม มีระดับปฏิบัติการในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนตระหนักถึงการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ($\bar{x} = 4.89$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนตระหนักให้มีการเชิญผู้ปกครองและบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนตามความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.50$) ตามลำดับ

1.3 ด้านโครงการพิเศษ พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติการปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมอบรมการเป็นอาสาจราจร จากสถานีตำรวจภูธร ($\bar{x} = 3.66$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือโรงเรียนตระหนักถึงการรายงานผลการดำเนินงานทุกปี ($\bar{x} = 3.38$) ตามลำดับ

1.4 ด้านงานปกครองพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม มีระดับปฏิบัติการในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือโรงเรียนสนับสนุนและตระหนักถึงการประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการแก้ปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.87$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดให้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานและขอขยายหน้าที่งานปกครองที่เป็นธรรม ($\bar{x} = 4.67$) ตามลำดับ

1.5 ด้านสวัสดิการนักเรียนพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวม มีระดับปฏิบัติการในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริการน้ำดื่มให้นักเรียนสะอาดและเพียงพอต่อความต้องการภายในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.84$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โรงเรียนตระหนักถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการนักเรียนให้กับผู้ปกครองและชุมชนเสมอ ($\bar{x} = 4.18$) ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีดังนี้

2.1 ด้านงานแนะแนวโรงเรียนควรมีการใช้ห้องพักรู้ในการให้คำปรึกษาและมุมห้องเรียนเพื่อให้คำปรึกษาแนะแนวเพื่อให้คำปรึกษา สํารวจปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนแนะแนวตลอดจนมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนตัวรายบุคคลของนักเรียนและไม่เปิดเผยข้อมูลโรงเรียนควรมีครูแนะแนวหรือวิทยากรมาให้ความรู้แนวทางในการศึกษาต่อของนักเรียนทุกปีการศึกษา โรงเรียนควรจัดให้มีป้ายนิเทศ และข่าวสารตามอาคารเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนมารับการแนะแนวโรงเรียนควรมีหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในงานแนะแนวโดยมีความเมตตา กรุณาต่อศิษย์ ประรณาให้นักเรียนที่จบการศึกษาต่อไปเป็นคนดีมีคุณภาพ โรงเรียนควรมีการเอาใจใส่เด็กนักเรียนโดยเฉพาะช่วงม. 1-3 กำลังเข้าสู่วัยรุ่นมีการแต่งตั้งครูที่มีความถนัดมาให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ ปัญหาครอบครัว ปัญหาวัยรุ่นสาว โรงเรียนควรจะมีคามยินดีเมื่อนักเรียนได้รับผลการแข่งขันชนะเลิศ โดยการกล่าวชื่นชมให้รางวัลบริเวณหน้าเสาธงในตอนเช้าเสมอ โรงเรียนควรจะมีประสานงานกับชุมชนเพื่อกำกับติดตามความประพฤติของนักเรียนภายในโรงเรียนและจะมีครูแนะแนวมาให้คำปรึกษาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยใจที่เป็นกลางไม่เอนเอียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

2.2 ด้านกิจกรรมนักเรียน อันดับแรก โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนดำเนินกิจกรรมนักเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียน ตามระเบียบโดยการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและชุมชนทราบ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนด้านอาชีพตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนควรส่งเสริมการศึกษาฐานกิจกรรมสถานักเรียนจากโรงเรียนต้นแบบเพื่อนำมาปรับใช้โดยการดำเนินกิจกรรมจะให้นักเรียนเป็นคนดำเนินการ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่สนองความต้องการของนักเรียนโดยให้นักเรียนเป็นผู้เสนอกิจกรรมทุกปีการศึกษา โรงเรียนควรจะมีกิจกรรมที่ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยเน้นด้านวิชาการตามวันสำคัญต่างๆ

2.3 ด้านโครงการพิเศษ อันดับแรก โรงเรียนควรจะมีแผนการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โรงเรียนควรจะมีโครงการพิเศษที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมบรรจุลงในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนควรจะมีเน้นการปฏิบัติโครงการพิเศษที่เป็นรูปธรรมชัดเจนอย่างต่อเนื่องเช่นการพานักเรียนไปวัดทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา ไปใส่ชุดปฏิบัติธรรมทุกวันพระ โรงเรียนควรจะมีจัดกิจกรรมที่เป็นโครงการพิเศษที่เกี่ยวกับ เน้นการเป็นผู้นำ เน้นการทำงานเพื่อฝึกนักเรียนให้ทำงานเป็น เช่น ด้านอาชีพต่างๆ งานฝีมืองานเกษตร เป็นต้น ดำเนินการและสรุปผล

2.4 ด้านงานปกครอง อันดับแรก โรงเรียนควรจะมีแผนการดำเนินงานและขอบข่ายหน้าที่งานปกครองแต่งตั้งคำสั่งครูฝ่ายปกครองจากคุณวุฒิความสามารถและประสบการณ์โรงเรียนควรจะมีจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการร่างกฎระเบียบของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของนักเรียน โดยยึดจากระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการโรงเรียนควรจะมีสนับสนุนคู่มือให้นักเรียนให้ส่งเสริมการจัดอบรมและควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนภายในสถานศึกษาและ

2.5 ด้านสวัสดิการนักเรียน อันดับแรก คือโรงเรียนควรจะมีการจัดทำแผนการปฏิบัติการงานสวัสดิการนักเรียนทุกโรงเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดห้องน้ำเพื่อให้เพียงพอแก่นักเรียนจัดหา น้ำดื่มสะอาดให้นักเรียนอย่างเพียงพอภายในบริเวณโรงเรียนและชั้นเรียนตามความเหมาะสมโรงเรียนควรมีห้องสมุดไว้บริการนักเรียนในการยืมหนังสือและสืบค้นข้อมูลและใช้เป็นห้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โรงเรียนควรมีแผนการดำเนินการในการคัดกรองนักเรียนยากจนยากจนพิเศษเพื่อขอรับทุนเสมอภาคทุกปีการศึกษา

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้วิจัยจะได้นำเสนอประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากการศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหารหรือระดับปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านงานแนะแนว ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านโครงการพิเศษ ด้านงานปกครอง และด้านสวัสดิการนักเรียน พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมากขึ้นไปเกือบทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีการนำหลักพรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้และปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานปกครอง เป็นด้านที่มีระดับปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนสูงสุดอันดับแรก ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสเล็งเห็นถึงปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อลดการประพฤติที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ระเบียบวินัยภายในโรงเรียน เนื่องจากนักเรียนที่อยู่ในชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำลังอยู่ในวัยรุ่นและเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อผู้บริหารและครูผู้เกี่ยวข้องจึงเล็งเห็นความสำคัญในจุดนี้ โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ได้ใช้หลักธรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเฉพาะการนำหลักพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และนำมาบูรณาการกับหลักการบริหารและนโยบายของสำนักงานเขตโดยจะเห็นได้ว่าผลการศึกษางานวิจัยตอบสนองสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปในโรงเรียนขยายโอกาสสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และผลการศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ข้อที่มีค่าระดับปฏิบัติการมากที่สุด คือ โรงเรียนสนับสนุน

และตระหนักถึงการประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการแก้ปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล การวิจัยที่สอดคล้องเรื่องแรกเป็นการนำหลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส, สุนทร สายคำ และบุญญาพงษ์ ดวงมัลย์ (2564, หน้า 250-251) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีการปฏิบัติ มากที่สุดคือ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ แนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาคือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเมตตาต่อบุคลากรปรารถนาให้ทุกคนมีความสามัคคีเป็นผู้มีเหตุผล 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้การช่วยเหลือบุคลากรตามความเหมาะสมเสียสละปฏิบัติตนและปฏิบัติงานด้วยความเสมอต้นเสมอ ปลายเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับบุคลากรวางตน เหมาะสมยกย่องชื่นชมบุคลากรแสดงความยินดีจากใจจริงประกาศเกียรติคุณให้คนอื่น ๆ รู้และเอาแบบ อย่าง 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางตนอยู่บนพื้นฐานความยุติธรรมปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรมจริยธรรม มีใจเป็นกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยที่เป็นผลการศึกษาของระดับปฏิบัติการมากที่สุด คือ ด้านงาน ปกครอง ที่สามารถแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนได้เช่นเดียวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลัก พรหมวิหาร 4 เรื่องนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gunderson (2015) พบว่า ศึกษาการใช้การประชุม สร้างสรรค์ในโรงเรียนซึ่งเรียกชื่อเฉพาะว่า การประชุมกลุ่มครอบครัวในการศึกษาแก้ปัญหาเด็กนักเรียน หนีเรียน โดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกหลานหนีเรียนได้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มครอบครัวประกอบด้วยกลุ่มเสี่ยงต่ำกลุ่มเสี่ยงปานกลางและกลุ่มเสี่ยงสูง โดยกลุ่มเสี่ยงต่ำเป็น กลุ่มนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษจากทางโรงเรียนกลุ่มเสี่ยงปานกลางนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจาก ทางโรงเรียนบ้างและกลุ่มเสี่ยงสูงนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนอย่างรุนแรงในการประชุม ผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะเป็นกันเองยอมรับฟังซึ่งกันและกันทุกคนมีสิทธิแสดง ความคิดเห็นในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนผู้ปกครองได้รวมพลังที่จะสร้างสรรค์ ครอบครัวและได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนโรงเรียนได้ให้โอกาสครอบครัวต่างๆ เสนอแนวคิดที่เป็น ประโยชน์อันจะนำไปสู่ข้อสรุปเพื่อเป็นแนวปฏิบัติของทางโรงเรียนต่อไปกระบวนการประชุมผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียบง่ายผลการดำเนินการเป็นพลวัตมีผลทางบวกต่อนักเรียนครอบครัวและทาง โรงเรียนยังมีผลสำคัญต่อการมาโรงเรียนของนักเรียนซึ่งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบ การแก้ปัญหาหนีเรียนในปัจจุบัน

2. แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานบริหาร

งานกิจการนักเรียนส่วนใหญ่ได้เสนอแนวทางไว้หลายประเด็นซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นสำคัญไว้ ดังนี้

2.1 ด้านงานแนะแนว โรงเรียนควรส่งเสริมการใช้ห้องเรียนให้คำปรึกษาแนะแนวด้วยความเมตตาต่อนักเรียนทุกคน และโรงเรียนประสานงานความร่วมมือกับชุมชนอยู่เสมอติดตามประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียน

2.2 ด้านกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีการจัดทำแผนดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนโดยเน้นการบริหารงานกิจการนักเรียนและวันสำคัญต่างๆ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

2.3 ด้านโครงการพิเศษ โรงเรียนควรจัดให้มีแผนการดำเนินงานโครงการพิเศษ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่เป็นโครงการพิเศษที่เน้นอาชีพวิชาการ

2.4 ด้านงานปกครอง โรงเรียนกำหนดการทำแผนการดำเนินงานด้านงานปกครอง โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์กล่าวชื่นชมเมื่อนักเรียนทำความดีโรงเรียนควรแต่งตั้งคณะทำงานกำกับดูแลความประพฤติ

2.5 ด้านงานสวัสดิการนักเรียน โรงเรียนควรจะมีการจัดทำแผนงานสวัสดิการนักเรียน โรงเรียนกำหนดแผนการดำเนินการในการคัดกรองนักเรียนยากจน ยากจนพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักเรียน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดสรรครูที่ตามกลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมและกลุ่มสาระที่ขาดแคลนเพื่อช่วยบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนมายังโรงเรียนขยายโอกาสมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสควรแต่งตั้งคำสั่งการปฏิบัติงานด้านต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมตามคุณวุฒิและประสบการณ์ สามารถเข้าถึงนักเรียนได้ทุกกลุ่มทุกวัย

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 โรงเรียนควรให้ความสำคัญด้านโครงการพิเศษมากยิ่งขึ้นของการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4

2.2 โรงเรียนควรเล็งเห็นความสำคัญและให้มีการสนับสนุนด้านงานแนะแนวแก่นักเรียนเป็นประจำต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

2.3 โรงเรียนควรตระหนักให้มีการเชิญผู้ปกครองและบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนตามความเหมาะสม

2.4 โรงเรียนควรตระหนักถึงการรายงานผลการดำเนินงานทุกปี

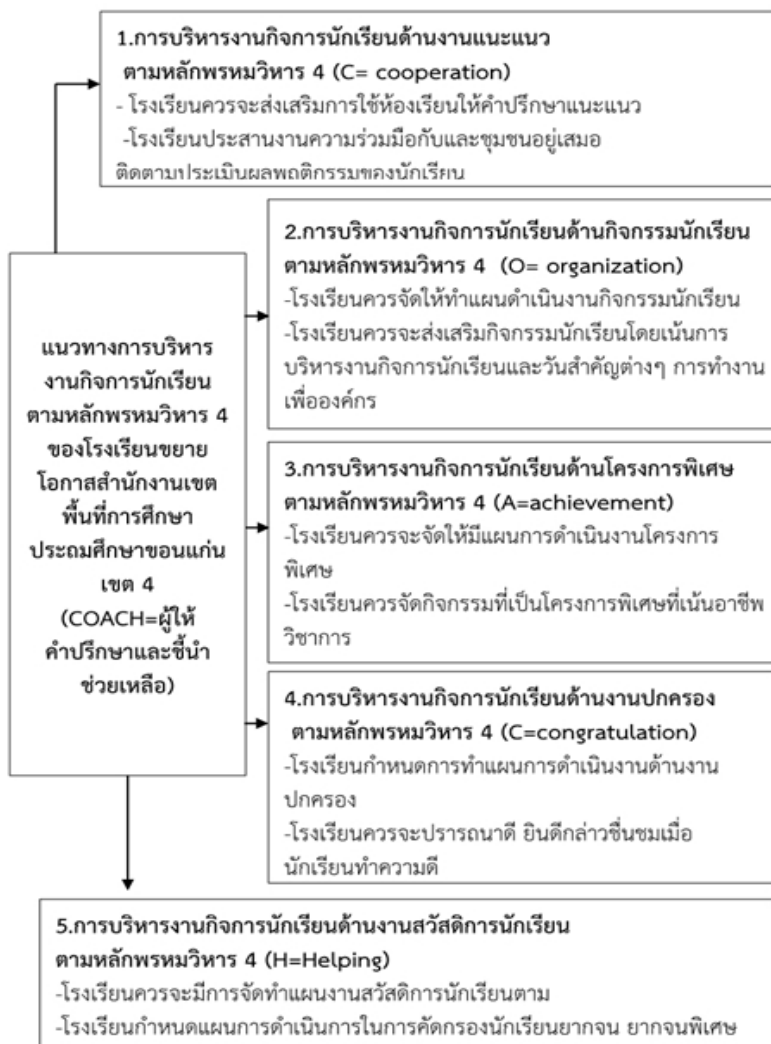
2.5 โรงเรียนควรจัดให้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานและขอบข่ายหน้าที่งานปกครองอย่างเที่ยงธรรม

2.6 โรงเรียนควรตระหนักถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการนักเรียนให้กับผู้ปกครองและชุมชนเสมอ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำงานวิจัยการบริหารงานกิจการนักเรียนในรูปแบบงานวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักพรหมวิหาร 4 (Research and Development, R & D)

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กิติมา ปรีดีดีลิก. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส, สุนทร สายคำ และบุญญาพงษ์ ดวงมัลย์. (2564). การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. *Journal of Modern Learning Development*, 6(1), 250-251.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. เข้าถึงได้จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2562*. เข้าถึงได้จาก https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=4004
- Cronbach, L. J. (1971). *Essentials of psychological testing*. (5th ed). New York: Harper & Row.
- Gunderson, J. (2015). *Family group conference: An innovative approach to truancy in schools. A case study*. Retrieved from <http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll16/id/77364>